

VERSLAG

Vergadering
Raadscommissie
15 september 2020
Online via Zoom

**Index verslag vergadering raadscommissie
15 september 2020**

1.	Vaststellen agenda	3
2.	Mededelingen voorzitter	3
3.	Commissievoorstel Hilversums Belang financieel beleid gemeente Hilversum	3
4.	Woonvisie	5

GECOMBINEERDE COMMISSIES

Aanwezig bij aanvang:

Voorzitter: mw. B. Verweij.

Griffier: P.M.H. van Ruitenbeek.

fracties: Hart voor Hilversum: J.A.C. Slingerland; D66: mw. M.I. van Vliet; VVD: --; GroenLinks:--; CDA: G.J. Postma; ChristenUnie:-- PvdA: mw. F.F. van Drooge; SP: P.H.J.R. van Rooden; Leefbaar Hilversum:--; Hilversums Belang: H.P. Blok; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels.

College: mw. K.J. Walters, wethouder.

De voorzitter:

- opent de vergadering vanwege een technische storing verlaat om 20.30 uur en heet allen welkom.

1. Vaststellen agenda (0.0)

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen voorzitter (0.1)

De voorzitter:

- vraagt aandacht voor de cursus gemeentefinanciën, die voor zowel oude als nieuwe raadsleden interessant is, omdat er altijd wel wijzigingen zijn en het goed is up to date te zijn.

3. Commissievoorstel Hilversums Belang financieel beleid gemeente Hilversum (0.31)

Woordvoerders

fracties: Hart voor Hilversum: J.A.C. Slingerland; D66: mw. M.I. van Vliet; VVD: --; GroenLinks:--; CDA: G.J. Postma; ChristenUnie:-- PvdA: mw. F.F. van Drooge; SP: P.H.J.R. van Rooden; Leefbaar Hilversum:--; Hilversums Belang: H.P. Blok; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels.

College: mw. K.J. Walters, wethouder.

De voorzitter:

- licht toe dat het de bedoeling is om helderheid te krijgen over:
 - de meest actuele en complete stand van zaken van de gemeentelijke financiën;
 - de door het college gemaakte prognoses voor de komende jaren;
 - het door het college voorgestelde financiële beleid om te komen tot een evenwichtige meerjarenbegroting;
 - een beoordeling van en advisering over het voorgestelde financiële beleid;
- stelt Hilversums Belang in de gelegenheid om haar voorstel toe te lichten.

Hilversums Belang:

- wijst op corona-uitgaven van € 3 miljoen, de tegenvallers van € 9 miljoen in het sociaal domein en de grote structurele onzekerheid over rijksuitkeringen waardoor de gemeente in financieel zwaar weer terecht is gekomen;
- vindt daarom sluitende meerjarenbegrotingen, het op peil houden van het eigen vermogen, de solvabiliteit en liquiditeit op basis van de huidige gegevens niet meer realistisch haalbaar;
- heeft nog geen samenhangend financieel beeld van het college gekregen en vindt dat een zwaarwichtig politiek feit;
- meent dat de raad zo spoedig mogelijk actie van het college moet kunnen verwachten, allereerst bij de begrotingsbehandeling;
- gaat het om het verkrijgen van concrete bezuinigingsvoorstellen, ook aan de inkomstenkant, met als doel te komen tot sluitende meerjarenbegrotingen;

- weet dat de gemeente volgens de houdbaarheidsanalyse van de VNG nog maximaal € 40 miljoen tot € 50 miljoen op grond van de balans van 2018 kan lenen, terwijl er veel meer geld voor op stapel staande projecten nodig is, naar schatting € 100 miljoen tot € 120 miljoen;
- vindt een meerjarige liquiditeitsprognose met een financieringsplan erbij daarom nodig;
- verzoekt het college in de commissievergadering van 4 november de raad te voorzien van concrete voorstellen omtrent bezuinigingen en financiën en niet van denkrichtingen.
- vraagt om reacties daarop van de overige fracties; de **PvdA** wijst op commissiebespreking op 17 september a.s. over financiële stukken en de financiële stand van zaken, zodat het gevraagde door Hilversums Belang beter in die vergadering te bespreken is; **Hilversums Belang** heeft raadsinformatiebrieven over de meicirculaire en Wmo/jeugdzorg ontvangen, evenals de tussenrapportage; op grond daarvan wil zij deze discussie voeren, omdat zij naar concreet effectief beleid van het college zoekt.

De **PvdA**:

- heeft geen behoefte aan een aparte discussie en wil het gehele plaatje bespreken.

Democraten Hilversum:

- vindt het goed om op het belangrijke thema in te zoomen;
- wil nog wachten op info waarmee het college naar de raad komt, ook omdat zij nog een eerste doorkijkje op de septembercirculaire verwacht;
- informeert of de aannames over maximaal te lenen bedragen juist zijn.

Het **CDA**:

- begrijpt de vragen van Hilversums Belang goed, maar wil pragmatisch zijn en op 17 september een belangrijke slag slaan over corona en de financiële stand van zaken;
- daagt het college uit om bij de begrotingsbehandeling met bezuinigingsvoorstellen te komen.

Hart voor Hilversum:

- vindt het lastig om nu op het voorstel van Hilversums Belang in te gaan, omdat de commissie op 17 september al spreekt over corona en de tussenrapportage, waarna twee weken later de begroting volgt;
- noemt het voorgestelde moment om over het onderwerp te spreken lastig, ook omdat er nu fracties afwezig zijn.

De **SP**:

- wijst op de uitzonderlijke situatie van de coronacrisis die een behoorlijke impact heeft op de gemeentelijke financiën, maar niet structureel is;
- wil zichzelf niet gek maken door het feit dat de gemeente nu een forse tegenslag heeft, temeer omdat alle gemeenten nu in zwaar weer zitten;
- is wel bekend met het structurele tekort op de Wmo en het niet genoeg geld uit Den Haag krijgen, wel moet de gemeente kosten maken voor haar inwoners;
- suggereert in geval van minder geld uitgeven te kijken naar grote bouwprojecten, die mogelijk over een langere periode uit te smeren zijn;
- vindt nu inzetten op bezuinigen voor het bereiken van een sluitende begroting paniekvoetbal.

D66:

- maakt alleen een procedurele opmerking en is van mening dat de discussie te voeren is bij behandeling van de tussenrapportage en de begroting;
- begrijpt wel de behoefte van Hilversums Belang aan meer informatie.

Wethouder **Walters**:

- noemt het voorstel van Hilversums Belang met het zetten van alle ontwikkelen op een rij een mooie aftrap van het financiële seizoen;
- had het liefst ook alle circulaires tegelijk, maar dat is onmogelijk;

- wijst op zoekrichtingen in de kadernota en kondigt als gevolg daarvan bij de begroting concrete bezuinigingsvoorstellen aan, zodat de raad daarover een transparante discussie kan voeren over waar die pijn zullen doen;
- verwacht de septembercirculaire pas eind oktober en hoopt die nog voor de commissiebehandeling van de begroting te hebben;
- is benieuwd wat van de € 777 miljoen uit de miljoenennota voor Hilversum overblijft;
- antwoordt dat het maximaal te lenen bedrag afhangt van de samenstelling van de begroting en het investeringsprogramma, wat leidt tot de solvabiliteit, die bekend zal zijn bij de begrotingsbehandeling;
- deelt mee dat het accres voor volgend jaar is vastgezet; de ontwikkeling 'trap af' geldt voor dit jaar nog niet;
- levert de meerjarige liquiditeitsprognose ook bij de begroting aan en de verwachting is dat die stijgt;
- beaamt dat zoekrichtingen echte bezuinigingen worden;
- wil de overweging niet in een kramp te schieten omdat alle gemeenten te maken hebben met extra kosten bij de begrotingsbehandeling bespreken.

Hilversums Belang:

- is blij met het door de wethouder bewegen in de goede richting en neemt aan dat de voorstellen meer worden dan € 7 miljoen genoemd in de kadernota en schat die zelf in op € 10 miljoen tot € 15 miljoen;
- vindt de meerjarige liquiditeitsprognose heel belangrijk, waarbij er ook een financiering moet komen en neemt aan dat die op 17 september of op 4 november aan de orde kan komen.

Hart voor Hilversum:

- doet het voorstel van orde de discussie nu te stoppen en op 17 september over het onderwerp verder te praten.

De PvdA:

- informeert naar de mogelijkheid de inhoud van de septembercirculaire ter voorbereiding op de volgende discussie eerder naar de raad te laten komen;
- noemt de beantwoording van de wethouder verder afdoende.

Wethouder Walters:

- reageert dat het meeste werk als gevolg van de septembercirculaire rekenwerk is en kijkt hoe ver zij komt met het eerder aan de raad ter beschikking stellen van informatie.

Het voorstel van orde van Hart voor Hilversum om de discussie op 17 september 2020 voort te zetten wordt in stemming gebracht en unaniem aangenomen.

4. Woonvisie (0.36)

Woordvoerders

fracties: Hart voor Hilversum: mw. R. Redmeijer; D66: mw. M.I. van Vliet; VVD: mw. H.M.G.J van de Linde; GroenLinks: F.R. Kool; CDA: D.E.O. Streutker; ChristenUnie: T. Pelsma PvdA: mw. J. Kalk; SP:P.H.J.R. van Rooden; Leefbaar Hilversum: --; Hilversums Belang: --; Democraten Hilversum: R. Docter. College: B. Heller, wethouder. Bureau Companen: heren Voskamp en Klouwen

De voorzitter:

- deelt mee dat het gaat om een bijzondere commissievergadering waarbij beeldvorming een belangrijke rol speelt, de fracties info kunnen vragen en desgewenst adviezen aan de wethouder kunnen geven;
- merkt op dat de wethouder nu voornamelijk informatie ophaalt.

Wethouder **Heller**:

- wil de mening van de raad ophalen in verband met de kaderstellende rol van de raad en komt daarna eind van de maand terug met een eerste concept.

Presentatie

De heer **Klouwen (Bureau Companen)**:

- vraagt de commissie om input over welke kant de Woonvisie op moet gaan;
- doet een voorzet over het karakter en de thema's van de Woonvisie en vertelt over het sturingsinstrumentarium van de gemeente;
- herinnert aan de huidige Woonvisie 2016-2020 'Beweging op de woningmarkt' die aan het einde van zijn looptijd is;

Proces

- vindt het voor het maken van prestatieafspraken met woningcorporaties van belang dat de gemeente actueel woonbeleid heeft; corporaties doen op basis daarvan een bod op het gemeentelijke beleid en aan de hand daarvan volgen prestatieafspraken; zonder actueel gemeentelijk beleid hoeft een corporatie geen bod daarop uit te brengen en staat de gemeente eigenlijk op achterstand;
- wijst op het integrale karakter van de omgevingsvisie, die ingaat op welke plekken de gemeente iets wil realiseren; een woonvisie betreft meer een kwalitatieve invulling van dat vraagstuk (onevenwichtigheden en tekorten oplossen) en is daarmee input voor de omgevingsvisie;
- gaat in op de huidige stand van zaken op de woningmarkt en hoe de wethouder daarin zit; nu is sprake van een inventarisatie;
- werkt nog aan analyses, maar weet los daarvan dat een aantal vraagstukken aan de orde is; analyse betreft ook gesprekken met college, raad, woningcorporaties, makelaars, bouwbedrijven, zorginstellingen, bewonersbelangengroepen en huurdersverenigingen;
- wil vervolgens inwoners betrekken in afstemming met het traject voor de omgevingsvisie;
- komt na de analyse bij de raad terug met het voorleggen van keuzes; vervolgens volgt in samenspraak met ambtenaren en marktpartijen een visiedocument met een uitvoeringsagenda, wat uiteindelijk tot besluitvorming en rapportage over het woonbeleid leidt;
- wil het proces in het eerste kwartaal van 2021 afronden.

Karakter woonvisie

- wenst vooral een woonvisie op outcome met effecten op de woningmarkt, bijvoorbeeld de slaagkans van huurders op de sociale woningmarkt; een vraag daarbij is welke groepen de ruimte moeten krijgen en hoe men dat voor elkaar krijgt; het gemeentelijke instrumentarium daarvoor is beperkt;
- raadt aan wel beschikbare gemeentelijke instrumenten goed af te wegen en te gebruiken;
- attendeert erop dat een woonklimaat ook van invloed is voor het vestigingsklimaat voor bedrijven, de automobilititeit en voorzieningen;
- zet nu de denklijn in dat de woonvisie primair over de woonvragen gaan; daarmee samenhangende vragen worden wel benoemd, maar die werkt de woonvisie niet uit;
- vervolgt dat men wonen ook kan beschouwen vanuit de mens, zoals levensloopbestendig wonen, een leefbare buurt, wijkvoorzieningen en werken dichtbij wonen; hij stelt echter voor geen integrale wijkvisie te maken, maar zich puur te richten op wonen als bouwsteen voor de omgevingsvisie.

Focus Woonvisie

- gaat het erom welk type gemeente Hilversum wil zijn en positioneert daarvoor eerst het beleid waarvoor Hilversum staat;
- laat weten dat alleen wonen en bouwen voor Hilversummers niet kan, omdat de woningmarkt open is;

- vraagt of er een relatie moet zijn met werken en mobiliteit en of de woonvisie afgestemd moet zijn op de economische visie: ruimte bieden aan de ene groep betekent dat er geen ruimte is voor de andere groep.

Thema's:

- noemt als eerste thema de vraag wat voor woonstad Hilversum is;
- noemt als tweede thema welke woningbehoeften Hilversum wil bedienen, vooral doelgroepen en kwaliteiten; een uitspraak over de omgang met de sociale voorraad en het middensegment is nodig en wat doorstroming daaraan kan bijdragen;
- wil de bestaande woningvoorraad goed benutten, waarbij splitsen en hergebruik van leegkomende bedrijfspanden opties zijn;
- noemt als vierde thema nieuwbouw;
- noemt als vijfde thema inzoomen op wijkniveau: kwaliteiten en de rol van de wijken op de woningmarkt; wonen met zorg speelt vaak op buurniveau, evenals warmtetransitie.

Kwantitatieve woningbehoeften:

- laat weten dat Hilversum op plaats 20 staat van gemeenten waar de woningmarkt het meest onder druk staan; er is grote druk van buitenaf en er is een behoorlijk woningtekort (6% van de woningvoorraad);
- ziet de eerste jaren nog voldoende plancapaciteit, maar later niet meer.

Kwalitatieve woningbehoeften:

- ziet de koopwoningmarkt beginnen vanaf een koopprijs € 350.000,- waarvoor men € 75.000,- aan jaarinkomen nodig heeft zonder studieschuld;
- merkt op dat het tekort op de sociale huurmarkt oploopt en het middenhuursegment nagenoeg ontbreekt;
- concludeert dat een stad voor iedereen qua wonen niet mogelijk is; het alleen toevoegen van goedkope koopwoningen aanvullende instrumenten vraagt; de gemeente kan een doelgroepenverordening vaststellen, in bestemmingsplannen categorieën opnemen en grondprijsbeleid voeren;
- wijst erop dat maatregelen heel mooi zijn, maar ook handhaving en dus ambtelijke capaciteit vragen;
- vindt de sociale huurmarkt relatief gezien het makkelijkste om te sturen met woningcorporaties als partner.

Dilemma's

- noemt de keuzen:
 - tussen de verstedelijking of een Hilversumse tuinstad;
 - voor wie je wil bouwen en in welke kwaliteit;
 - op het gebied van duurzaamheid en hoeveel de gemeente bereid is daarin te investeren, ook wat betreft informeren en het organiseren van initiatieven;
 - waar te bouwen; deze keuze raadt hij aan naar de omgevingsvisie te verschuiven;
 - tussen inbreiding of uitbreiding: ook dit is een ruimtelijke vraag beter te beantwoorden in de omgevingsvisie;
 - hoe hard de gemeente op prijsstijging moet sturen;
- wijst op veel bij elkaar wonende kwetsbare personen in de sociale huurwoningvoorraad, zoals uitstromers uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang, spoedzoekers, gescheiden mensen en vluchtelingen; dat doet iets met leefbaarheid en draagkracht in de wijken en de overige woningzoekenden;
- laat weten dat de gemeente zelf geld beschikbaar kan stellen, voorlichting kan geven of kan aangeven welke eisen zij bij woningbouw belangrijk vindt;
- merkt op dat de gemeente bij een doelgroepenverordening moet samenwerken met notarissen, die bij transport van woningen in de gaten moeten houden wat er met een woning gebeurt;
- constateert dat de gemeente meestal met andere partijen op de woningmarkt moet samenwerken, waarbij gemeenten best veel vragen en eisen neerleggen; een ontwikkelende

partij kan daardoor naar een andere gemeente uitwijken; gemeenten moeten dus vanuit overtuiging en goede keuzen marktpartijen meekrijgen; niet alles kan men belangrijk vinden en dat is de uitdaging waarvoor de gemeente staat.

Reactie commissie op presentatie

D66:

- vraagt of de huidige woonvisie is geëvalueerd en of is bekeken of is bereikt wat ervan werd verwacht;
- informeert naar de definitie van middenhuurwoningen;
- wil weten hoe uitvoering van de woonvisie gemonitord zal worden;
- is benieuwd of de woonvisie ook een woonzorgvisie wordt;
- vraagt of de woonvisie ook een opsomming zal bevatten van in te zetten instrumenten;
- stelt dat van de woonvisie een kwalitatief instrument maken een keuze is.

De VVD:

- interpreteert het tekort aan sociale huurwoningen als meer vraag dan aanbod;
- is benieuwd of is gekeken hoe de sociale woningvoorraad zich verhoudt tot de volkshuisvestelijke taak van woningcorporaties en tot het type woningen in hun bestand;
- vraagt of de heer Klouwen het eens is met de stelling dat er altijd meer mensen in Hilversum zullen willen wonen dan men kan faciliteren en dat verspreid over alle categorieën;
- informeert of is gekeken naar de huidige samenstelling van en verhuiscriteria bij mensen die naar Hilversum willen verhuizen, waarvan de meerderheid aangeeft een koopwoning te wensen;
- meent dat de start van de koopwoningmarkt bij € 350.000,- is gebaseerd op een Funda-onderzoek.

De PvdA:

- informeert naar de mogelijkheid om de huidige Woonvisie met een jaar te verlengen teneinde de relatie met de omgevingsvisie beter te verankeren;
- vindt de omgevingsvisie eveneens een kader voor de woonvisie;
- zou graag de evaluatie van de huidige woonvisie zien, met name wat betreft de effectiviteit;
- wijst erop dat in sommige wijken, zoals Kerkelanden, de transitie heel hard gaat zodat er toch een wijkvisie nodig is, om te voorkomen dat er vervelende dingen gebeuren;
- wil meer horen over wat een woonvisie betekent voor de sociale cohesie;
- meent dat de gemeente nog meer instrumenten tot haar beschikking heeft om invloed te hebben op de woningmarkt, zoals anti-verkamering en zelfbewoningsplicht; mogelijkheden worden effectiever naarmate men ze meer in samenhang met elkaar inzet; zij veronderstelt dat integraler organiseren handhaving vergemakkelijkt;
- begrijpt niet waarom een grondprijnsbeleid extra capaciteit van de gemeente zou kosten.

Democraten Hilversum:

- vraagt of het tekort van 6% (2.400 woningen) onderdeel is van het tekort aan sociale woningen of dat tekort bovenop het tekort aan sociale woningen komt.

Hart voor Hilversum:

- lijkt een aantal beweringen van de heer Klouwen stellig en meent dat instrumenten naast elkaar in te zetten zijn in plaats van daaruit een keuze te moeten maken;
- vraagt of de raad zijn instrumentarium voldoende benut of dat die daar meer mee had kunnen doen.

GroenLinks:

- vraagt of Companen kennisgenomen heeft van het collegeprogramma;
- informeert wat er mis mee is om wel een toekomstvisie te hebben, waarbij men constateert dat doelen in meerdere bestuursperiodes behaald moeten worden.

Het CDA:

- is van mening dat de belangrijkste gestelde vragen betrekking hebben op de scope en wat daarin wel en niet moet komen te staan;
- is benieuwd hoe de MRA en de regionale woonvisie zich tot de gemeentelijke woonvisie verhouden;
- wil voornamelijk kijken vanuit het perspectief van de stad en de inwoner; de impact en de relatie van de woonvisie zouden wel goed in beeld moeten komen;
- is van opvatting dat de gemeente regie op volkshuisvesting moet blijven houden: voor wie bouwt de gemeente en wat wil zij daarmee uiteindelijk realiseren.

De SP:

- verwacht na de presentatie veel minder elementen in de woonvisie dan gebruikelijk, omdat een aantal vragen te beantwoorden is in de omgevingsvisie; de vraag is dan of men dan eerst de omgevingsvisie moet vaststellen eer over de woonvisie wordt besloten.

De heer **Klouwen (Bureau Companen)**:

- antwoordt dat een definitie van middenhuur nergens heel hard is vastgelegd; in dit woningmarktgebied is de daarvoor te hanteren huurgrens € 740,- tot € 950,- per maand;
- stelt dat er aanzienlijk meer vraag dan aanbod is aan sociale huurwoningen, evenals vragen van mensen die nog geen dak boven hun hoofd hebben;
- bevestigt dat de sociale taak ten opzichte van de volkshuisvestelijke taak is geanalyseerd; in de volgende bespreking komen de achtergrondcijfers, ook op andere onderdelen, bij de commissie terug;
- erkent dat er altijd meer mensen zijn die in Hilversum willen wonen dan er woningen zijn; schaarste lost men nooit op, maar de politiek is er wel om keuzes te maken hoe men met die schaarste omgaat;
- heeft gekeken naar de huidige samenstelling van de bevolking en de verhuiscriteria van mensen en die komt in de analyse terug;
- noemt als bronnen voor de startprijs van € 350.000,- voor koopwoningen Funda en het kadaster;
- bevestigt dat samenleving en sociale cohesie in de woonvisie een plek moeten krijgen, maar die behoeven ook een politieke reactie;
- legt uit dat grondprijzen an sich geen ambtelijke capaciteit vragen, maar wel het voeren van grondbeleid; de **PvdA** wijst erop dat de gemeente al gedifferentieerde grondprijzen heeft afgesproken, zodat die niet meer ambtelijke capaciteit kost; de heer **Klouwen** maakt verschil tussen grondprijisdifferentiatie en actief grondbeleid, de keuze om als gemeente actief gronden te verwerven om die om te zetten in woningen en bedrijfsterreinen; met name actief grondbeleid kost ambtelijke capaciteit en of men dat moet voeren is een politieke vraag;
- vervolgt dat 2.400 woningen het tekort aan woningen is, niet alleen sociale huur; wel is er meer een tekort aan de onderkant dan aan de bovenkant van de woningmarkt;
- licht toe dat er een landelijke definitie is voor een woningtekort, dat betekent niet in een woning wonen maar wel een zelfstandig huishouden vormen (recreatiewoning, kamerbewoning of niet bestaande adressen); deze mensen hebben acuut een woning nodig;
- merkt op dat de evaluatie van de vorige woonvisie onderdeel is van de analyse;
- brengt naar voren dat het landelijke platform Omgevingswet zegt dat de omgevingsvisie meer integraal is en sectorale visies elkaar opvolgen; op sectorale visies kan men ook de omgevingsvisie aanpassen; men kan gewoon ergens beginnen, al naar gelang waar de noodzaak is;
- laat weten dat bij benodigde extra volkshuisvestelijke aandacht voor een wijk die wijk in de woonvisie in de wijkgerichte uitwerking een plek zal krijgen; de integrale leefbaarheidsvragen in dat soort wijken komen dan niet in de woonvisie terug; voor bepaalde wijken een wijkvisie maken is ook een politieke vraag;
- bevestigt dat de gemeente heel veel instrumenten kan inzetten en hij heeft bewust gezegd daaruit te kiezen; bij meer instrumenten is het sturen namelijk moeilijker en de markt gaat dan

dicteren; de raad wil hij vooral uitnodigen keuzes te maken, waarbij een aantal instrumenten wel naast elkaar in te zetten is;

- raadt aan in het woonbeleid een aantal keuzes te maken;
- neemt wat er in de MRA gebeurt niet als blinde vlek in de lokale woonvisie mee, omdat het waardevol is eerst eigen keuzes te maken; daarna kan de gemeente kijken of dat aansluit bij wat de omgeving vraagt;
- vindt het goed na te denken over hoe men effecten kan meten;
- heeft de ervaring dat een woonzorgvisie ook complexiteit met zich meebrengt en een zorgcomponent een andere is dan een wooncomponent; de zorgkant kan men afzonderlijk erbij betrekken; de ervaring is dat het een extra traject is om daarop goed antwoord te geven;
- bevestigt dat instrumenten in de Woonvisie kunnen worden opgenomen;
- neemt wel kennis van het collegeprogramma en dat hoort ook bij de omgevingsanalyse;
- heeft een beeld geschetst van een pragmatisch en doelgericht woonbeleid, dat goed aansluit bij de omgevingsvisie en voorkomt dat men dingen dubbel doet en tegen elkaar in gaat werken;
- noemt het geven van een karakter aan een woonvisie een politieke keuze; de **VVD** is op zoek naar informatie en literatuur in verband met te maken keuzen over de samenstelling van de samenleving en inkomensgroepen; de heer **Klouwen** weet dat onderzoeken naar een gewenste demografische opbouw om bepaalde voorzieningen in stand te houden er wel zijn; die zijn echter wel gericht op kleine kernen en minder op centrumsteden; hij denkt daarover nog na.

Besloten wordt om op woensdag 30 september of donderdag 1 oktober a.s. een extra commissievergadering over de woonvisie in te plannen.

Bespreken dilemma: invulling verstedelijkingsstrategie of autonome behoefte

De VVD:

- vindt autonome behoefte een loos begrip, omdat het niet meer is dan de autonome bevolkingsgroei, die niets zegt over wat Hilversum nodig heeft; de invulling van verstedelijkingsstrategie MRA vindt zij ook geen argument, omdat het een van buiten komende agenda is;
- mist wat in Hilversum nodig is om gezond, sterk en welvarend te zijn is en wat daarvoor is te bouwen.

D66:

- wil vooral kijken welke groepen klem zitten, waar het goed gaat en hoe zaken zich ontwikkelen;
- wil ook verder kijken dan alleen naar Hilversum;
- wijst op ook veel uit Utrecht nieuwkomers.

De PvdA:

- vindt de tegenstelling tussen de verstedelijkingsstrategie MRA en autonome behoefte te rigide; voor de fractie is het de vraag voor wie je wilt bouwen: middenhuur en het sociale segment zijn ontzettend belangrijk; die bouw moet veel sneller met een maximale sturing als overheid;
- stelt dat de autonome behoefte gewoon bestaat, ook bij verstedelijken;
- is van mening dat de woonvisie eerst over Hilversum moet gaan;
- is voorstander van gemengde wijken en gemengde wooncomplexen.

Hilversums Belang:

- kiest voor Hilversum in plaats van de MRA en voor de autonome behoefte;
- heeft geen bezwaar tegen bouwen voor de regio;
- constateert een tekort aan sociale en middenhuurwoningen en maakt zich daarover grote zorgen; voor sociale huurwoningen zijn woningcorporaties nodig, die niet altijd doen wat de gemeente wil;
- vindt 3.500 woningen voor de komende jaren genoeg, gezien de autonome vraag;
- ziet niet veel ruimte voor nieuwbouw.

De SP:

- vindt het de vraag of verstedelijken nodig is of dat men het kleiner wil houden; daarbij is vooral te kijken naar te bereiken kwaliteit van woningen;
- wil ook kijken naar wat Hilversum aan kan en met welke kwaliteit, zodat er ruimte in de omgeving blijft;
- wenst vooral betaalbaar te laten bouwen, evenals lager geprijsde middenhuurwoningen voor onder meer jongeren en kwetsbare mensen in een omgeving die kwalitatief goed blijft;
- heeft geen moeite met flats, maar de openbare ruimte moet niet te vol worden.

GroenLinks:

- wil uitgaan van waar Hilversum naartoe wil; het Gooi is verouderd met een bepaald oververtegenwoordigd menstype; daarom zou er gebouwd moeten voor jongeren; met nieuw talent kan er nieuwe werkgelegenheid ontstaan;
- staat voor in te zetten op jong en betaalbaar;
- zet flink in op middeldure woningen, waarmee het scheefwonen wordt teruggedrongen;
- wil meer diversiteit in de wijken;
- concludeert dat er meer sociale woningbouw moet komen;
- hecht belang aan duurzaamheid en wil daaraan vasthouden.

Democraten Hilversum:

- vraagt zich af wat het laadvermogen is van Hilversum, met inachtneming van de kwaliteitskader van de omgevingsvisie;
- vindt kwaliteit boven kwantiteit prevaleren;
- is van mening dat voor wie Hilversum moet bouwen al besloten is met de vaststelling van het plan van aanpak omgevingsvisie; er is een relatie met de Gooi en Vechtstreek en niet met de MRA;
- stelt dat het instrumentarium wel te herijken is met een doelgroepenverordening, voorkomen van speculatie, doorverkoop van sociaal woningbezit, maatregelen op het gebied van energiebesparing, CO₂-reductie, aardgasvrij maken, levensloopbestendig wonen, aandacht voor thuiswerken en natuurinclusief bouwen;
- vraagt aandacht voor nieuwe vormen van sociale projectontwikkeling, zoals cpo's.

Hart voor Hilversum:

- gaat het bij een visie over een breed beeld, waarbij Hilversum breder is;
- kijkt eerst naar behoeften van Hilversumse bewoners;
- wil naast bouwen ook kijken naar het opvullen leegstand en het opnemen van woonbestemmingen in bestemmingsplannen teneinde in behoeften te voorzien;
- gaat daarna kijken of Hilversum iets kan betekenen voor de omgeving, waarvan Hilversummers ook iets mogen vinden.

Het CDA:

- vindt de autonome behoefte de belangrijkste discussie, die zicht toespitst op de sociale en economische binding, waarvoor men moet bouwen;
- wil de kwaliteit in Hilversum hoog houden, waar mensen hoogwaardig zouden moeten kunnen blijven wonen;
- vraagt aandacht voor levensloopbestendig wonen en groepen die een andere woning nodig hebben, zodat het woningbestand toekomstbestendig wordt.

*Bespreken dilemma: inbreidingsopgave versus Hilversum als tuinstad***Hart voor Hilversum:**

- ziet bij voorkeur niet te veel stenen, zodat er groen overblijft ten behoeve van de leefbaarheid;
- wil graag een groene omgeving, die goed is voor het welzijn; keuzes maken tussen groen en wonen blijft een lastig dilemma; een beetje groen opofferen zou moeten kunnen.

De PvdA:

- vindt het dilemma geen tegenstelling; het gaat erom vast te stellen voor wie je wil bouwen en voor hoeveel, evenals wat een gemeente aan kan;
- zou groen in de omgeving als een kwaliteitsgrens willen erkennen;
- stelt dat een inbreidingsopgave alleen niet kan, omdat Hilversum al te dicht bebouwd is;
- vindt Hilversum geen tuinstad, omdat de stad een tuin om zich heen heeft.

D66:

- voelt het dilemma niet als zodanig;
- wil zich heel erg richten op het vergroenen van bestaande wijken en het toevoegen van nieuwbouw waar nodig, waarbij voorop moet staan dat men naast nieuwbouw ook moet kijken naar de bestaande voorraad met doorstroming, leefbaarheid en inclusiviteit voor mensen met een beperking; de **PvdA** stelt dat een tuinstad een zelfvoorzienende omgeving is en vraagt of men het eerst eens moet zijn over de inhoud van begrippen; **D66** wil het eens worden over na te streven doelen; er zijn zeer wel wijken aan te wijzen die volgens het tuinstadconcept in de jaren '20 ontwikkeld zijn; de **voorzitter** concludeert dat het begrip 'tuinstad' nog verduidelijking behoeft door het college, evenals middenhuur en sociale huur; de **PvdA** wil eveneens afspraken maken over het te hanteren begrippenkader; de heer **Klouwen** gebruikt straks de connotatie die fracties aan begrippen geven;
- wil woonfraude laten aanpakken;
- vraagt aandacht voor kansen voor transformatie van niet-woongebouwen naar woongebouwen.

Democraten Hilversum:

- vindt het belangrijk dilemma's te definiëren binnen de kaders van de Nationale Omgevingsvisie, waarbij op het niveau van Hilversum de kwaliteit van de tuinstad en de daarbij behorende aspecten een leidend uitgangspunt zijn;
- stelt dat Hilversum de enige tuinstad in Nederland is; tuinstad gaat niet alleen over groen, maar vooral ook om bebouwingsdichtheid, hoogtes, voorzieningenniveau en spreiding van voorzieningen door de wijk heen, evenals water in de wijk, sociale cohesie en veiligheid op straat.

De VVD:

- valt de PvdA bij in haar pleidooi om te komen tot een gezamenlijk begrippenkader;
- geeft mee dat zij zich realiseert dat de beschikbare ruimte schaars is, met tegelijkertijd een enorme vraag naar woningen, zodat keuzen nodig zijn te plaatsen in de context van wat Hilversum wil zijn;
- wil Hilversum geen slaapdorp, maar een energieke stad laten zijn voor mensen van alle leeftijden en met allerlei achtergronden; het voorzieningenniveau is daarbij een belangrijk uitgangspunt;
- gaat het ook om ruimte voor ondernemers en werkgelegenheid; mensen moeten zo dicht mogelijk werken bij waar ze wonen;
- vindt het behoud van de intercityverbinding waardevol; voldoende werkgelegenheid is daarbij een belangrijke factor;
- hecht belang aan het in staat zijn van woningcorporaties om een programma aan te bieden bij de groep die ze moeten bedienen; wellicht is er een taak voor de gemeente om de woningen te helpen transformeren;
- kan zich voorstellen om ouderen in een gezinswoning naar een passende woning in hun eigen buurt te laten verhuizen, waarbij ze geen sprong in kosten maken.

GroenLinks:

- denkt dat het begrip tuinstad een 21^e eeuwse invulling moet krijgen die in deze tijd past;
- wenst versteende gebieden te vergroenen in combinatie met inbreiding en ziet daarin een kans in plaats van een tegenstelling.

Het CDA:

- kan zich vinden in de laatste woorden van GroenLinks, maar vindt die fractie een karikatuur maken van de tuinstad; het karakter van Hilversum moet behouden blijven, waarvan het groen een belangrijke kwaliteit is;
- ziet de tegenstelling niet; er is een inbreidingsopgave en ook gaat het om het behoud van Hilversum als tuinstad; de opgave is hoe men dat in de 21^e eeuw kan doen.

Hilversums Belang:

- kan zich niet vinden in de tegenstelling tussen inbreiding en de tuinstad, vindt een tuinstad een ouderwets begrip en kenschetst die als natuur en groen om de stad heen die onaangetast moeten blijven.

De SP:

- wil inbreiden op wijkniveau bekijken.

De PvdA:

- doet het voorstel van orde om de commissievergadering te beëindigen, welk voorstel in meerderheid wordt aangenomen.

De VVD:

- stelt voor een volgende commissievergadering meer het gesprek met elkaar aan te gaan; de **voorzitter** wil ervoor zorgen dat dat gebeurt, waarbij de dilemma's worden losgelaten; fracties worden dan uitgenodigd vooraf kernpunten/dilemma's/zienswijzen/bespreekpunten te delen en daarvan voor de volgende commissievergadering clusters te maken.

De **voorzitter** sluit de vergadering om 23.35 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Ruimtelijke Ordening & Wonen van 2020.
De griffier, De voorzitter,

B.J. Smeulders.

mw. J. Kalk.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Duurzaamheid en Bereikbaarheid van 2020.
De griffier, De voorzitter,

Mw. W.G.J. Drenth.

H.R. Jaarsma.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Zorg en Samenleving van 2020;
De griffier, De voorzitter,

M. Stoops.

R. Verkuijlen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Economie en Bestuur van 2020;
De griffier, De voorzitter,

P.M.H. van Ruitenbeek.

mw. B. Verweij.